



> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energie en Omgeving

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum
Betreft Instemming winningsplan "Oppenhuizen"

Besluit

1. Onderwerp aanvraag

Op 14 september 2015 is een aanvraag ontvangen, gedateerd 11 september 2015, van Vermilion Oil & Gas Netherlands B.V., thans Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) te Harlingen, tot instemming met het winningsplan "Oppenhuizen" op grond van artikel 34, derde lid, Mijnbouwwet (hierna: Mbw).

Het Oppenhuizen aardgasvoorkomen ligt binnen het gebied van de winningsvergunning voor koolwaterstoffen Zuid-Friesland III. Het aardgasvoorkomen is geografisch gelegen in de provincie Friesland, binnen de grenzen van de gemeente Súdwest-Fryslân.

Vermilion is van plan om het Oppenhuizen aardgasvoorkomen te gaan ontwikkelen met één productieput, waarmee, naar verwachting, het hele aardgasvoorkomen kan worden geproduceerd.

De start van de productie staat gepland voor het jaar 2017 en zal, naar verwachting, veertien jaar duren. Vanwege onzekerheden over de kwaliteit van het reservoir en aquifer is de einddatum van de winning momenteel niet met zekerheid vast te stellen.

De Minister van Economische Zaken (hierna: EZ) is op grond van artikel 34, derde lid, Mbw bevoegd te beslissen op deze aanvraag.

2. Juridisch kader

Het doel van de Mijnbouwwet- en regelgeving is een helder en overzichtelijk kader te bieden en regels te stellen voor de uitvoering van een verantwoorde, veilige en doelmatige mijnbouw. Alvorens op basis van de Mbw over te mogen gaan tot winning is de instemming vereist van de Minister van EZ met een winningsplan, als bedoeld met artikel 34 van de Mbw. Het winningsplan geeft concreet inzicht in de wijze waarop de winning wordt uitgevoerd en de effecten daarvan en dient te voldoen aan de eisen genoemd in artikel 35 van de Mbw. Voor de beoordeling of met een winningsplan kan worden ingestemd, wordt het winningsplan ondermeer getoetst aan de principes van planmatig beheer van voorkomens van delfstoffen en het risico van schade ten gevolge van bodembeweging (artikel 36 van de Mbw). Daarbij is in de procedure zoveel mogelijk gehandeld conform de kabinetsreactie op het rapport "Aardbevingsrisico's in Groningen" van de

Ons kenmerk
DGETM-EO / 15173079

Uw kenmerk
121/NW/2015

Bijlage(n)
1

Onderzoeksraad voor Veiligheid (hierna: OVV) met name wat betreft hetgeen in die reactie is gesteld over het herkenbaar meenemen van het burgerperspectief. Dit heeft in de procedure concreet betekend dat advies is gevraagd aan meerdere decentrale overheden.

De artikelen 34, 35 en 36 van de Mbw en de artikelen 24, 25, 30 en 31, van de Mijnbouwbesluit (hierna: Mbb) vormen het vigerende juridisch kader waaraan de Minister van EZ het winningsplan Oppenhuizen toetst.

3. Adviezen naar aanleiding van de aanvraag

Over het winningsplan Oppenhuizen hebben de volgende adviseurs, op verzoek van de Minister van EZ, advies uitgebracht ten aanzien van de aan dit besluit te verbinden voorschriften:

1. Staatstoezicht op de mijn (hierna: Sodem) en TNO Adviesgroep EZ (hierna: TNO) hebben op 4 november 2015 gezamenlijk advies uitgebracht (kenmerk: 15155673);
2. het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân heeft per brief van 20 november 2015, ontvangen op 23 november 2015, advies uitgebracht (kenmerk: u15.011059);
3. Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân (hierna: GS) heeft per brief van 9 december 2015, ontvangen op 11 december 2015, advies uitgebracht (kenmerk: 01257857);
4. het bestuur van het Wetterskip Fryslân heeft per brief van 3 december 2015, ontvangen op 9 december 2015, advies uitgebracht (kenmerk: WFN1518016);
5. de Technische commissie bodembeweging (hierna: Tcbb) heeft, op grond van artikel 35 van de Mbw, op 14 januari 2016 advies uitgebracht (kenmerk: TCBB/16003023);
6. de Mijnraad heeft op 22 februari 2016 advies uitgebracht (kenmerk: MIJR / 16007405).

Ad 1. gezamenlijk advies van Sodem en TNO

Sodem en TNO hebben het winningsplan volgens de gebruikelijke methode op planmatig beheer beoordeeld en op de risico's van schade ten gevolge van beweging van de aardbodem. De conclusie is dat het plan voldoet aan de wettelijke eisen, overeenstemt met de principes van planmatig beheer en dat het risico van schade ten gevolge van de beweging van de aardbodem (betrekkelijk) gering is. Sodem en TNO adviseren in te stemmen met het winningsplan.

Vermilion heeft de volumetrische GIIP (Gas Initially In Place) geraamd op 0,3 miljard Nm³ (Normaal Kubieke Meter) voor het Oppenhuizen aardgasvoorkomen. Dit betekent dat Vermilion inschat dat er op dit moment in totaal 300 miljoen Nm³ gas in het Oppenhuizen aardgasvoorkomen aanwezig is. Het winningspercentage wordt geschat op 20% tot 60%. Deze ruime bandbreedte houdt verband met de beperkte dataset van analoge velden in de omgeving.

Sodem en TNO constateren dat de bandbreedte voor het winningspercentage erg ruim is. Voor dit type reservoirgesteente is het echter moeilijk te voorspellen hoeveel gas er uiteindelijk geproduceerd zal worden. Daarom is de genoemde bandbreedte uit het oogpunt van "planmatig beheer" niet onrealistisch.

De bodemdalingsvoorspellingen laten zien dat de te verwachten bodemdaling door gaswinning uit het Oppenhuizen aardgasvoorkomen betrekkelijk gering is en aan het einde van de gaswinningsperiode van 14 jaar minder dan 2 centimeter zal bedragen.

De in het winningsplan beschreven bodemdalingsprognose is door Sodm en TNO geverifieerd en reëel bevonden.

Voor de bepaling van de kans op aardbevingen door menselijk toedoen (geïnduceerde seismiciteit) als gevolg van het winnen van gas uit het Oppenhuizen aardgasvoorkomen, heeft Vermilion, vooruitlopend op het voorstel tot wijziging van de Mbw, een risicoanalyse uitgevoerd. Voor deze risicoanalyse heeft zij het potentiële vermogen om geïnduceerde seismiciteit te kunnen opwekken, bepaald. Hiertoe heeft zij gebruik gemaakt van de studie "Deterministische Hazard Analyse voor Geïnduceerde Seismiciteit in Nederland" (TNO-rapport NITG 04-171-C). De uitkomst van deze bepaling is dat de kans op aardbevingen als gevolg van de gaswinning uit het Oppenhuizen aardgasvoorkomen, verwaarloosbaar is.

Hoewel de kans op schadeveroorzakende aardbevingen gering is, worden er wel metingen uitgevoerd om eventueel optredende aardbevingen te kunnen detecteren. Voor de monitoring van de seismische activiteit rondom het Oppenhuizen aardgasvoorkomen zal Vermilion gebruik maken van het huidige meetnet van het KNMI. De detectiegrens voor trillingen van dit netwerk ligt in het gebied van het onderhavige winningsplan op minder dan 1,5 op de schaal van Richter. Deze detectiegrens is voldoende nauwkeurig om eventuele schadeveroorzakende bevingen te kunnen lokaliseren.

Sodm en TNO hebben de door Vermilion beschreven risicoanalyse geverifieerd en reëel bevonden.

Ad 2. Advies van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Súdwest Fryslân heeft negatief geadviseerd ten aanzien van de aanvraag. De gemeenteraad heeft, evenals de Provinciale Staten van Fryslân, een motie aangenomen gericht tegen gaswinning in respectievelijk de gemeente Súdwest-Fryslân en de provincie Fryslân.

Het college verwijst in haar advies naar de aanbevelingen van de OVV en schrijft ondermeer dat de nu door de Minister van EZ doorgevoerde procedurele aanpassingen en de aangeleverde stukken onvoldoende zijn. De gemeente is van mening dat het ook voor het publiek moeilijk zal zijn de uitspraken en de conclusies van het winningsplan te herleiden, omdat er een publieksversie van het winningsplan is aangeleverd, hetgeen de transparantie en het herstel van vertrouwen van het publiek niet ten goede komt.

Ad 3. Advies van het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân

Het College van GS verwijst naar zijn brief van 2 februari 2015 (kenmerk 1192881) waarin de minister is geïnformeerd over de motie die Provinciale Staten van Fryslân in zijn vergadering van 21 januari 2015 heeft aangenomen.

GS verzoekt de minister bij de besluitvorming rekening te houden met dit standpunt.

Verder merkt GS op dat gemeenten, waterschappen en provincies nu worden betrokken bij instemmingsprocedures voor winningsplannen om het burgerperspectief een plaats te geven in de besluitvorming. GS vindt dit een goede ontwikkeling, maar is ook van mening dat een procedurele aanpassing alleen onvoldoende is. Ook zal gekeken moeten worden of het winningsplan, het format en de indieningsvereisten toereikend zijn om burgers te informeren en te betrekken bij de besluitvorming. Ook het voorliggende winningsplan Oppenhuizen, waarvan GS een publieksversie heeft ontvangen, biedt hiervoor onvoldoende handvatten. Daarbij komt dat het werken met verschillende versies de transparantie en het vertrouwen niet ten goede komen.

In het voorliggende winningsplan zijn uitspraken en conclusies niet herleidbaar, onder andere over de bodemdalingsprognoses. Ook ontbreekt in het winningsplan de aandacht voor de onzekerheden die onlosmakelijk verbonden zijn met ondergrondse activiteiten. Het is van groot belang om hierover duidelijkheid te verschaffen en daarover te communiceren.

GS merkt op dat de minister in zijn adviesaanvraag aangeeft welke toetsingsgronden gelden voor het instemmingsbesluit en daarbij verwijst naar artikel 36 van de Mbw, zoals dat zal worden gewijzigd door een aanhangig wetsvoorstel.

Dit wekt, naar mening van GS, verwarring omdat er momenteel twee voorstellen tot wijziging van de Mbw in procedure zijn en deze in een verschillende fase van het wetgevingsproces verkeren. Des te meer omdat de teksten van de toetsingsgronden niet gelijk zijn in beide voorstellen.

GS behoudt zich het recht voor om nog een inhoudelijke zienswijze in te dienen tegen het nog ter inzage te leggen ontwerp-instemmingsbesluit van het winningsplan.

Ad 4. Advies van het bestuur van het Wetterskip Fryslân

Het bestuur van het Wetterskip Fryslân heeft samengevat als volgt geadviseerd: Onder B5.1, Productie filosofie, is opgenomen dat, indien het reservoir verder uitgeput is, eventueel compressie toegepast zou kunnen worden. Dit betekent in de optiek van het Wetterskip dat er verder geen technische ingrepen, zoals fracken, worden toegepast om de gaswinning te stimuleren. Het Wetterskip Fryslân legt de tekst onder B9 (Jaarlijks bij de winning in de ondergrond terug te brengen delfstoffen en andere stoffen) als zodanig uit. Het Wetterskip Fryslân verzoekt de mogelijkheid van fracken bij de gasproductie uit het aardgasvoorkomen Oppenhuizen uitdrukkelijk uit te sluiten.

Onder B6, Stoffen die jaarlijks mee worden geproduceerd, is aangegeven dat 20 m³ water per 1.000.000 Nm³ aardgas wordt geproduceerd. Dit water wordt, zoals aangegeven onder B1.1 (Beknpte beschrijving van wijze van winning door middel van een mijnbouwwerk) per vrachtwagen getransporteerd naar een erkend verwerkingsstation. Het Wetterskip Fryslân vraagt de minister, ervan uitgaande dat de minister instemt met het winningsplan, te borgen dat Vermilion dit afvalwater niet terugvoert in de diepe ondergrond.

Onder C2.1, Bodemdalingcontouren, is gesteld dat de bodemdaling, veroorzaakt door de gaswinning uit het Oppenhuizen aardgasvoorkomen, minder dan 2 centimeter zal bedragen. Er is geen contourenkaart bijgevoegd omdat de te verwachten daling lager is dan de onzekerheidsmarges. Het Wetterskip Fryslân

gaat ervan uit dat de berekening van deze bodemdaling correct heeft plaatsgevonden en dat Sodm hierin is gekend.

In het coalitieakkoord 2015 – 2019 van het bestuur van het Wetterskip Fryslân is opgenomen dat de effecten van delfstoffenwinning op de waterhuishouding, op oevers en kaden en op kunstwerken volledig moeten worden gecompenseerd. De kosten daarvan dienen door de veroorzakers te worden vergoed. Dit betekent dat eventuele schade aan waterhuishoudkundige systemen, gemalen of kunstwerken als gevolg van gaswinning volledig voor rekening van Vermilion is en blijft.

Ad 5. Advies van de Tcbb

De Tcbb heeft het winningsplan getoetst aan het criterium schade ten gevolge van bodembeweging uit de Mbw en het Mbb. Daarnaast heeft de Tcbb kennisgenomen van het gezamenlijke advies van Sodm en TNO en het advies van de gemeente Súdwest-Fryslân. De in het Tcbb-advies opgenomen componenten van bodembeweging zijn bodemdaling en bodemtrilling. Ten aanzien van genoemde componenten stemt de Tcbb in met hetgeen Sodm en TNO daar in hun gezamenlijk advies over hebben opgemerkt.

Ten aanzien van het advies van de gemeente Súdwest-Fryslân merkt de Tcbb op dat de gemeente in haar advies opmerkt dat de uitspraken en conclusies in het winningsplan niet herleidbaar zijn, en dat de adviezen van de adviesinstanties zodanig moeten zijn dat een eenieder kan zeggen dat hij of zij zich hierover een beeld kan vormen. Naar de mening van de Tcbb is "eenieder" waarschijnlijk onmogelijk, maar de geïnteresseerde burger zou zich uit de adviezen een goed beeld moeten kunnen vormen. Daar is nu geen sprake van; voor niet-deskundigen zijn de formules waarmee de bodemdaling en de kans op aardbevingen worden berekend volledig ontoegankelijk. De Tcbb beveelt daarom aan een document op te stellen waarin in begrijpelijke taal de manier waarop de parameters worden berekend wordt uiteengezet. Een dergelijk document zou meegestuurd kunnen worden met toekomstige adviesverzoeken.

De Tcbb concludeert dat zij op grond van het winningsplan en het ingewonnen advies van Sodm en TNO geen bezwaar heeft om in te stemmen met het winningsplan Oppenhuizen.

Ad 6. Advies van de Mijnraad

De Mijnraad heeft kennisgenomen van het uitgebrachte gezamenlijke advies van Sodm en TNO, en de uitgebrachte adviezen van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân, Gedeputeerde Staten van Fryslân, het Dagelijks Bestuur van Wetterskip Fryslân en de Tcbb.

Naar aanleiding van de door gemeente, provincie en Wetterskip Fryslân uitgebrachte adviezen heeft de Mijnraad op 14 januari 2016 de Minister van EZ gevraagd om, ter nadere duiding van de door hen uitgebrachte adviezen, een bestuurlijk overleg te organiseren tussen de betrokken overheden. Dit bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden op 27 januari 2016. De Mijnraad is op 11 februari 2016 door de Minister van EZ geïnformeerd over de uitkomsten van dit bestuurlijk overleg.

Gelet op de inhoud van de aanvraag, bovengenoemde adviezen, de uitkomsten van genoemd bestuurlijk overleg en de criteria in de Mijnbouwwet en – regelgeving, inclusief het wetsvoorstel tot wijziging van de Mbw (wetsvoorstel Veiligheid en regie, Kamerstuk 34348, nr. 2) ter uitvoering van de kabinetsreactie

op het rapport van de OVV over de aardbevingsproblematiek in Groningen, adviseert de Mijnraad om in te stemmen met het winningsplan van Vermilion voor de winning van koolwaterstoffen uit het aardgasvoorkomen Oppenhuizen.

De Mijnraad stemt in met de adviezen van Sodm en TNO, en van de Tcbb. De Mijnraad adviseert om in de besluitvorming te borgen dat:

- a. De meetmethodiek en -frequentie adequaat zijn om, gedurende de periode waarin bodemdaling door de gaswinning aan de orde is, een goed onderscheid te kunnen maken tussen de bodemdaling als gevolg van de gaswinning en de autonome bodemdaling van de veengrond in het gebied.
- b. Vermilion jaarlijks de burgers informeert over de werkelijk ontstane bodemdaling in relatie tot de verwachte bodemdaling, en de maatregelen die getroffen worden om schade te voorkomen, evenals het al dan niet optreden van bodemtrillingen door de gaswinning Oppenhuizen.

Gelet op het productieprofiel zoals opgenomen in het winningsplan, adviseert de Mijnraad een instemmingsduur van veertien jaar.

Het expliciet verbieden van fracking en waterinjectie – zoals gevraagd in het advies van Wetterskip Fryslân – is niet overgenomen in het advies van de Mijnraad, omdat fracking niet wordt genoemd in voorliggend winningsplan, en omdat in voorliggend winningsplan expliciet is aangegeven dat het afvalwater per vrachtwagen wordt afgevoerd naar een erkend verwerkingsstation. Het adviseren over zaken die niet zijn aangevraagd, wordt door de Mijnraad onwenselijk geacht.

Mocht Vermilion op een later moment alsnog fracking willen toepassen dan is hiervoor (volgens het wetsvoorstel) een wijziging van het winningsplan nodig, waarover dan opnieuw besluitvorming dient plaats te vinden. Mocht Vermilion op een later moment alsnog afvalwater willen injecteren in de ondergrond, dan zal ook hierover opnieuw besluitvorming dienen plaats te vinden in het kader van de vereiste omgevingsvergunning. De Mijnraad adviseert om hier in de overwegingen van het instemmingsbesluit aandacht aan te besteden.

In algemene zin constateert de Mijnraad dat een efficiënte uitvoering van de nieuwe werkwijze, waarbij winningsplannen ook voor advies worden voorgelegd aan decentrale overheden, tussen diverse partijen nog de nodige afstemming vergt.

De Minister van EZ wordt geadviseerd om richting mijnbouwondernemingen, VNG, IPO en de Unie van Waterschappen, het voortouw te nemen om deze adviespraktijk te verbeteren.

Verder adviseert de Mijnraad om het toetsingskader helder uiteen te zetten en de plek van het burgerperspectief daarbinnen ook duidelijk aan te geven. Ook adviseert de Mijnraad om een document op te stellen waarin de informatie uit het winningsplan op publieksvriendelijke wijze wordt uiteengezet. Dit document zou voortaan meegestuurd kunnen worden met de adviesverzoeken inzake het winningsplan.

Tot slot adviseert de Mijnraad om decentrale overheden, ten behoeve van hun adviesfunctie over het winningsplan, voortaan te voorzien van een volledig winningsplan en dus niet enkel van de publieksversie.

4. Beoordeling van de aanvraag

Het door Vermilion ingediende winningsplan Oppenhuizen is getoetst aan de Mbw en de op deze wet gebaseerde regelgeving, waarbij in de procedure zoveel mogelijk is gehandeld conform de kabinetsreactie op het OVV-rapport "Aardbevingsrisico's in Groningen", met name wat betreft hetgeen in die reactie is gesteld over het herkenbaar meenemen van het burgerperspectief.

De inhoud van het winningsplan voldoet aan de eisen die in artikel 35, eerste lid, van de Mbw en in artikel 24 van het Mbb zijn gesteld.

Het winningsplan ziet op een nog te starten winning uit het aardgasvoorkomen Oppenhuizen met gebruikmaking van één productieput.

Sodm en TNO hebben het winningsplan getoetst volgens de gebruikelijke methode op planmatig beheer en op de risico's van schade ten gevolge van beweging van de aardbodem en beoordeeld. De conclusie is dat het winningsplan voldoet aan de wettelijke eisen en overeenstemt met de eisen van planmatig beheer. Ook wordt het risico van schade ten gevolge van beweging van de aardbodem (betrekkelijk) gering geacht. Sodm en TNO adviseren in te stemmen met het winningsplan.

Voor het begin van de winning dient Vermilion een nulmeting ten aanzien van de bodembeweging te hebben uitgevoerd zoals bedoeld in artikel 30, achtste lid, van het Mbb en de resultaten daarvan dient de uitvoerder op grond van artikel 31, tweede lid, van het Mbb uiterlijk twee weken voor het begin van de winning over te leggen aan de inspecteur-generaal der mijnen. Het Mbb schrijft geen nulmeting voor aan huizen.

Ten aanzien van de door de gemeente Súdwest-Fryslân gewenste nulmeting aan huizen, is Vermilion met de gemeente in gesprek over de concrete invulling hiervan. Door middel van de ambtshalve wijziging zoals nader gemotiveerd in paragraaf 6, is een representatieve nulmeting aan gebouwen (bouwkundige vooropname) alsnog als voorschrift opgenomen in dit besluit.

De Tcbb concludeert dat zij op grond van het winningsplan en het ingewonnen advies van Sodm en TNO geen bezwaar heeft om in te stemmen met het winningsplan Oppenhuizen.

Zowel de Tcbb als de Mijnraad bevelen aan een document op te stellen waarin in begrijpelijke taal de manier waarop de parameters worden berekend, wordt uiteengezet. Een dergelijk document zou meegestuurd kunnen worden met toekomstige adviesverzoeken.

Gelet op deze adviezen zal de Minister van EZ ten behoeve van toekomstige adviesverzoeken bezien hoe de documentatie zodanig kan worden opgesteld dat deze voor een breed publiek toegankelijk is.

Op de punten zoals door het Wetterskip Fryslân aangevoerd zal door Sodm worden toegezien en daar waar regels worden overschreden, kan door Sodm worden gehandhaafd.

Uit de adviezen van de provincie en de gemeente blijkt dat zij tegen de gaswinning Oppenhuizen zijn.

Op 27 januari 2016 heeft tussen het ministerie van EZ, de provincie Fryslân, de gemeente Súdwest-Fryslân en Wetterskip Fryslân een bestuurlijk overleg plaatsgevonden inzake de nieuwe adviespraktijk voor decentrale overheden ten aanzien van winningsplannen en in het bijzonder inzake de uitgebrachte adviezen over het winningsplan Oppenhuizen. Tijdens dit bestuurlijk overleg is door de decentrale overheden aan het ministerie van EZ een nadere toelichting gegeven op de door hen uitgebrachte adviezen over het winningsplan Oppenhuizen.

Hieronder worden de daarbij aan de orde gestelde 9 punten genoemd evenals de reactie van de Minister van EZ daarop.

1. *Burgerperspectief: Advies is om de door decentrale overheden uitgebrachte adviezen te beoordelen vanuit het burgerperspectief, draagvlak en herstel van vertrouwen.*

Reactie:

De OVV heeft in haar rapport over Aardbevingsrisico's in Groningen aanbevolen om provincie en gemeenten een rol te geven in de besluitvorming over mijnbouwactiviteiten, zodat het burgerperspectief via hen herkenbaar wordt meegenomen. Vooruitlopend op de wijzigingen van de Mbw is daarom aan provincie, gemeente en waterschap voorafgaand aan het door EZ op te stellen ontwerp-instemmingsbesluit advies gevraagd over het winningsplan. Het burgerperspectief wordt daarnaast verder ingevuld door toepassing van de op grond van artikel 34, vierde lid, Mbw voorgeschreven uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), waarin eenieder zienswijzen kan indienen op het ontwerp-instemmingsbesluit.

2. *Behandelperiode: Advies is om de adviesvraag tijdig aan te kondigen zodat de behandeling kan worden ingepland, de reactieperiode te verlengen tot 8 weken en de advisering te laten plaatsvinden vóór het opstellen van het ontwerp-instemmingsbesluit.*

Reactie:

Alle drie de onderdelen van dit advies worden opgevolgd.

3. *Volgorde van advisering: Advies is om de toets door Sodm van de in het winningsplan genoemde bodemdaling te laten uitvoeren voordat decentrale overheden wordt gevraagd te adviseren.*

Reactie:

In het vervolg zullen Sodm en TNO voorafgaand aan de adviesaanvraag aan de decentrale overheden en voorafgaand aan hun eigen uitgebreide advies verifiëren of de in het winningsplan genoemde verwachte bodemdaling wordt onderschreven (een zgn. quickscan). De uitkomst van deze verificatie zal worden meegezonden met de adviesaanvraag aan de decentrale overheden.

4. *Verwachtingen: Verzoek is om duidelijkheid te geven over de bedoelingen en verwachtingen van de wetgever bij het betrekken van het burgerperspectief bij instemmingsbesluiten voor winningsplannen. Er moet duidelijkheid gegeven worden over het toetsingskader en welke plek het burgerperspectief daarin heeft.*

Reactie:

Het is nadrukkelijk de bedoeling om deze duidelijkheid naar alle partijen toe te verschaffen. Door provincie, gemeente en waterschap een adviesrol te geven

bij instemmingsbesluiten voor winningsplannen wordt het burgerperspectief herkenbaar meegenomen. Dit betreft een onderdeel van de verbetering van de nieuwe adviespraktijk voor winningsplannen, zoals uiteengezet in de kabinetsreactie op het OVV-rapport Aardbevingsrisico's in Groningen. Deze werkwijze is ten aanzien van het winningsplan Oppenhuizen voor het eerst, voor zover mogelijk binnen het huidige wettelijk kader, in praktijk gebracht. Daarnaast wordt het burgerperspectief verder ingevuld door toepassing van de op grond van artikel 34, vierde lid, Mbv voorgeschreven uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb, waarin eenieder zienswijzen kan indienen op het ontwerp-instemmingsbesluit. In het definitieve besluit wordt gemotiveerd gereageerd op ingebrachte zienswijzen.

5. *Gebiedsgerichte beoordeling: Gevraagd wordt aan te geven welke procedure wordt gevolgd indien één of meerdere adviezen over het winningsplan afwijzend zijn en deze formeel vast te leggen.*
Reactie:
Alhoewel uitgebrachte adviezen niet bindend zijn voor de Minister van EZ, zal hij zo nodig slechts gemotiveerd hiervan afwijken.
In het adviestraject inzake een winningsplan worden alle (al dan niet afwijzende) adviezen voorgelegd aan de Mijnraad, die vervolgens de Minister van EZ adviseert over het betreffende winningsplan. De invulling en het verloop van het adviestraject inzake een winningsplan zal door de Minister van ten behoeve van alle betrokken adviseurs nader worden toegelicht
6. *Kwaliteit van informatieverstrekking: Advies is om delfstoffenwinners te verplichten om jaarlijks laagdrempelig de burgers te informeren over de verwachte bodemdaling, het al dan niet optreden van bodemtrilling en de maatregelen die getroffen worden om schade te voorkomen.*
Reactie:
In artikel 3 van dit besluit wordt voorgeschreven dat Vermilion de burgers van de gemeente Súdwest-Fryslân dient te informeren over de werkelijk ontstane bodemdaling in relatie tot de verwachte bodemdaling, en over de maatregelen die getroffen worden om schade te voorkomen, evenals over het al dan niet optreden van bodemtrillingen door de gaswinning Oppenhuizen. De frequentie waarmee dit moet gebeuren dient in overeenstemming te zijn met de frequentie waarin nieuwe inzichten over de actuele bodemdaling beschikbaar zijn.
7. *Second opinion: Gevraagd wordt in de procedure een second opinion-onderzoek op te nemen of overheden de mogelijkheid te geven dit zelf uit te (laten) voeren.*
Reactie:
De procedure voorziet in een onafhankelijke toetsing van het ingediende winningsplan door Sodm, TNO, de Tcbb en de Mijnraad. Het opnemen van een second opinion-onderzoek in de procedure is onnodig. Het staat decentrale overheden natuurlijk vrij om binnen de procedure, voor eigen rekening en verantwoording, nog een second opinion-onderzoek te laten uitvoeren.
8. *Best technical and practical means: Gevraagd wordt om voorschriften aan een instemmingsbesluit te verbinden die verplichten tot onderzoek en inzet van best technical means, ook wanneer deze worden ontwikkeld na goedkeuring van het winningsplan. De delfstoffenwinner dient een voortdurende inspanning*

te leveren om mogelijke gevolgen van de winning te blijven beperken.

Reactie:

Mijnbouwondernemingen zijn al verplicht om alle schade vanwege bodembeweging door mijnbouw te vergoeden en zijn daarom ook actief om deze zoveel mogelijk te voorkomen. Dit zijn zij ook wettelijk verplicht, zo blijkt uit artikel 33, onder b, van de Mbw. In samenspraak met Sodm wordt gezien of 'best technical and practical means' als voorschrift in toekomstige instemmingsbesluiten nader kan worden ingevuld.

9. *Openbaarheid en vertrouwelijkheid: Advies is om voortaan een volledigere winningsplan beschikbaar te stellen.*

Reactie:

Voortaan zal het volledige winningsplan (dus niet meer de publieksversie) aan de decentrale overheden worden verstrekt ten behoeve van hun advisering.

Indien vertrouwelijkheid voor een specifiek deel aan de orde is, dient deze door de betreffende decentrale overheid geborgd te worden.

Tijdens het bestuurlijk overleg op 27 januari 2016 is, aan de decentrale overheden, alsnog de volledige (deels vertrouwelijke) versie van het winningsplan overhandigd.

Inhoudelijk zijn de uitgebrachte adviezen van de provincie, gemeente en Wetterskip Fryslân geen reden om niet in te stemmen met het voorliggende winningsplan.

Mogelijk ten overvloede wordt opgemerkt dat ook provincie, gemeente en Wetterskip Fryslân zienswijzen kunnen indienen op dit ontwerpbesluit.

Aardbevingen

Gelet op het gezamenlijk advies van Sodm en TNO, en het advies van de Tcbb wordt het risico op schadeveroorzakende aardbevingen gering geacht. Indien er toch een aardbeving optreedt als gevolg van de gaswinning volgens het winningsplan Oppenhuizen, dan rust op Vermilion de verplichting om de hierdoor veroorzaakte schade te vergoeden in overeenstemming met de regels van het Burgerlijk Wetboek. Op de exploitant van een mijnbouwwerk rust een risicoaansprakelijkheid voor schade, die ontstaat door beweging van de bodem als gevolg van de exploitatie van dat mijnbouwwerk. Vermilion heeft in het winningsplan onder C6 vermeld dat geen schade van enigerlei betekenis wordt verwacht. Indien als gevolg van bodemdaling door gaswinning toch schade ontstaat, dan zal deze door Vermilion worden vergoed. Daartoe behoren ook kosten die verband houden met het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van schade. Ter verkrijging van meerdere zekerheid hiertoe is in de Mbw een hoofdstuk "Waarborgfonds mijnbouwschade" opgenomen. Voorts kunnen particulieren die menen schade te ondervinden als gevolg van bodembeweging door de gaswinning tegen een geringe bijdrage advies vragen van de Tcbb over het causaal verband tussen de bodembeweging en mijnbouwactiviteiten en de schade en over de omvang van die schade.

Bodemdaling

Aangezien de te verwachten bodemdaling door de gaswinning Oppenhuizen betrekkelijk gering is (minder dan 2 centimeter aan het einde van de productieperiode van 14 jaar) en de kans op aardbevingen verwaarloosbaar, kan de uitvoerder, in het kader van het voorkómen van schade, niet meer doen dan gedurende de periode van winning elke 5 jaar waterpassingen uitvoeren conform

het meetplan (zoals beschreven in artikel 30 van het Mbb) evenals het monitoren van aardbevingen via het KNMI-net, hetgeen staande praktijk is.

5. Conclusie

De provincie Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân zijn tegen de gaswinning. Wetterskip Fryslân stelt bij het winningsplan enkele kritische kanttekeningen. Sodm en TNO hebben, evenals de Tcbb, geconstateerd dat het winningsplan Oppenhuizen voldoet aan de wettelijke eisen, overeenstemt met de principes van planmatig beheer en dat, als onderdeel daarvan, winning veilig kan plaatsvinden. De Mijnraad heeft, alle uitgebrachte adviezen overziend, geadviseerd om onder randvoorwaarden in te stemmen met het winningsplan Oppenhuizen.

Nu het winningsplan in het belang van het planmatig beheer van voorkomens van delfstoffen is en het risico van schade ten gevolge van bodembeweging (betrekkelijk) gering is, wordt de gevraagde instemming met het winningsplan verleend onder de hierna te noemen voorschriften en beperkingen.

Gelet op de inhoud van het door Vermilion ingediende winningsplan Oppenhuizen en de hierover ingewonnen adviezen van Sodm, TNO, Tcbb, Mijnraad, provincie Fryslân, gemeente Súdwest-Fryslân en Wetterskip Fryslân wordt de gevraagde instemming gegeven onder het stellen van de in het besluit genoemde voorschriften en beperkingen.

6. Publicatie kennisgeving en ter inzage legging besluit

Vermilion heeft op 14 september 2015 gevraagd om instemming met het winningsplan Oppenhuizen dat betrekking heeft op het gelijknamige aardgasvoorkomen, gelegen in de gemeente Súdwest-Fryslân.

In artikel 141a, eerste lid, aanhef en onder a en onder c, Mbw is bepaald dat – gegeven het feit dat een uitbreiding van een mijnbouwwerk aan de orde is ten behoeve van de winning van gas deels onder een Natura2000-gebied – op de besluitvorming voor dit project de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is. Dat wil in dit geval zeggen dat de besluiten die nodig zijn voor het project Gaswinning Oppenhuizen gezamenlijk worden voorbereid, waarbij deze procedure wordt gecoördineerd door de Minister van EZ. Daarbij doorlopen de besluiten, op grond van artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Awb met toepassing van de bijzondere regels in artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor het project Gaswinning Oppenhuizen.

De Minister van EZ heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor het project Gaswinning Oppenhuizen bevorderd. Onderhavig besluit is samen met het inpassingsplan en andere besluiten als volgt voorbereid:

- op 24 maart 2016 is een kennisgeving en op 4 mei 2016 een aanvullende kennisgeving met betrekking tot het ontwerp gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;

- op 24 maart 2016 is door de Minister van EZ een ontwerp van het besluit aan Vermilion Energy Netherlands B.V. gezonden;
- het ontwerp van het besluit heeft van 25 maart tot en met 9 mei 2016 ter inzage gelegen bij de Gemeente Súdwest-Fryslân en de Provincie Fryslân;
- er is een informatiebijeenkomst georganiseerd, op 18 april 2016, waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijzen naar voren te brengen.

Op grond van artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening worden dit besluit en de andere besluiten gelijktijdig door de Minister van EZ bekendgemaakt. Tevens doet hij daarvan mededeling in de Staatscourant, enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen en langs elektronische weg. Eerdere insprekers en grondeigenaren en beperkt gerechtigden op die gronden worden persoonlijk geïnformeerd.

Behandeling zienswijzen

Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de terinzagelegging van de ontwerp-besluiten voor Gaswinning Oppenhuizen zijn zienswijzen naar voren gebracht. Zie de Nota van Beantwoording Zienswijzen (antwoordnota) met kenmerk 16111509 voor een overzicht van de behandelde zienswijzen. De antwoordnota betreft een bijlage bij dit besluit. De zienswijzen hebben niet tot een aanpassing van het besluit geleid.

Ambtshalve wijziging

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Mbw (wetsvoorstel Veiligheid en regie, Kamerstuk 34348, nr. 2) in juni/juli 2016 heeft de Minister van EZ in de Tweede Kamer aangegeven (Kamerstuk 34348, Handelingen 2015-2016, 105, item 5) dat hij – wanneer de effecten van een specifieke mijnbouwactiviteit, de locatie of de omgeving daartoe aanleiding geven – is genegen tot het opnemen van de verplichting tot het uitvoeren van een representatieve nulmeting aan gebouwen als voorschrift in het instemmingsbesluit winningsplan. Dit om eventuele mijnbouwschade aan gebouwen gedurende de gaswinning beter te kunnen vaststellen. Met name omdat in Oppenhuizen de omgeving daartoe aanleiding geeft, zal de verplichting tot het uitvoeren van een representatieve nulmeting aan gebouwen (bouwkundige vooropname) als voorschrift worden opgenomen in dit besluit.

Gelet op:

De artikelen 34, 35 en 36 van de Mbw en de artikelen 24, 30 en 31 van het Mbb;

Besluit:

Artikel 1

Het door Vermilion Oil and Gas Netherlands B.V. op 14 september 2015 ingediende winningsplan "Oppenhuizen" voor het aardgasvoorkomen Oppenhuizen verkrijgt - met inachtneming van de hierna genoemde voorschriften - de instemming als bedoeld in artikel 34, derde lid, van de Mijnbouwwet.

Artikel 2

De meetmethodiek en -frequentie moeten zodanig worden uitgevoerd dat zij adequaat zijn om, gedurende de periode waarin bodemdaling door de gaswinning aan de orde is, een goed onderscheid te kunnen maken tussen de bodemdaling als gevolg van de gaswinning en de autonome bodemdaling van de veengrond in het

gebied. De meetmethodiek en -frequentie worden met het oog op dit onderscheid nader uitgewerkt in het meetplan.

Artikel 3

Vermilion Energy Netherlands B.V. informeert de burgers van de gemeente Súdwest-Fryslân over de werkelijk ontstane bodemdaling in relatie tot de verwachte bodemdaling, en over de maatregelen die getroffen worden om schade te voorkomen, evenals over het al dan niet optreden van bodemtrillingen door de gaswinning Oppenhuizen. De frequentie waarmee dit moet gebeuren dient in overeenstemming te zijn met de frequentie waarin nieuwe inzichten over de actuele bodemdaling beschikbaar zijn.

Artikel 4

Voorafgaand aan de start van de gaswinning dient Vermilion Energy Netherlands B.V. zorg te dragen voor het uitvoeren van een representatieve nulmeting aan gebouwen teneinde eventuele mijnbouwschade aan gebouwen door de gaswinning Oppenhuizen beter te kunnen vaststellen.

Artikel 5

Instemming met het in artikel 1 genoemde winningsplan wordt gegeven tot 14 jaar na de datum van begin van de daadwerkelijke winning van het gas uit het aardgasvoorkomen Oppenhuizen. De winning wordt geacht te zijn begonnen op de datum waarop de Minister van Economische Zaken, op grond van artikel 97, eerste lid van het Mijnbouwbesluit, Vermilion Energy Netherlands B.V. heeft meegedeeld in te stemmen met het voor de eerste maal in gebruik nemen van de aardgastransportleiding Oppenhuizen – Ried2.



H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Een belanghebbende die redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij geen zienswijze naar voren heeft gebracht op het ontwerp van het desbetreffende besluit kan ook beroep instellen.

Op dit besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Het wordt aanbevolen in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.